

**צייד חיות בר בישראל
נייר עמדה לדיון בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת**

בתחילת השנה שודרה כתבת תחקיר על הצייד בישראל, שחשפה מחדלים קשים של רשות הטבע והגנים בטיפול בתחום זה. תוצאת מחדלים אלו היא פגיעה קשה בחיות הבר בישראל, וטיפול כושל בקונפליקטים שבין האדם לבינן. במקום לצמצם את היקפי הצייד, התנהלות הרשות מנציחה אותו כפתרון (כושל) לבעיות בממשק שבין האדם לחיות הבר.

אכזריות הצייד: ציד הוא פעילות אכזרית ואלימה, שנעשית כתחביב לשעות הפנאי על ידי מרבית הציידים בישראל. חיית בר שנורתה על ידי צייד לעיתים קרובות לא נהרגת מהירי, אלא מצליחה לברוח כשהיא פצועה, וגוססת בייסורים קשים במשך ימים ולפעמים שבועות ארוכים. ציד של נקבה שמטפלת בגורים, יגרום לכך שהגורים ימותו מרעב ומצמא. פגיעה בחיות בר שאינן מטרת הצייד בשל טעויות בזיהוי היא דבר שכיח גם כן.

חוסר היעילות של הצייד: מחקרים רבים, לרבות כאלו שבוצעו בישראל בשנים האחרונות, מצביעים על כך שהצייד הוא לא אמצעי יעיל לצמצום אוכלוסיות של חיות בר. דווקא אוכלוסיותיהן של חיות הבר הנצודות ביותר בישראל ממשיכות לשגשג ולגדול. הצייד מייצר אשליה כאילו הוא מהווה פתרון לבעיה שרק הולכת ומחריפה, והדבר גורם לכך שפתרונות אמיתיים וארוכי טווח כמעט ולא מקודמים.

העדר קידום פתרונות אמיתיים וארוכי טווח: התפתחויות טכנולוגיות ומדעיות מייצרות ברחבי העולם מגוון של פתרונות שביישום ארוך טווח מיתרים במקרים רבים את הצורך בצייד. לדוגמא, קיימים היום חיסונים שמשפיעים על מערכות הרבייה של חיות בר מסוימות, ומאפשרים לצמצם את אוכלוסיותיהן באופן יעיל ונטול האכזריות שהיא חלק בלתי נפרד מהצייד. למרות זאת, בישראל טרם התחילו הרשויות להכניס לבחינה רצינית ולשימוש שיטות חדשניות אלו.

התרת השימוש בשיטות ציד אכזריות: שימוש בכלבים בצייד, במלכודות רגל אכזריות, בתחמושת לא מתאימה, בכלי רכב ועוד – רשות הטבע והגנים מתירה להשתמש בשיטות ציד אלו ואחרות, שנאסרו בחלקן על ידי מדינות מערביות רבות בשל אכזריותן.

אכיפה ופיקוח דלים מאוד: בעיות כח אדם ומוטיבציה מובילות לכך שגם מעט מאמצי האכיפה הקיימים, מכוונים רק לעיתים נדירות לציידים שקיבלו היתרים או רשיונות מרשות הטבע והגנים (עיקר האכיפה מכוונת לציידים שלא מחזיקים ברשיונות והיתרים). התוצאה היא שרבים מבין מקבלי ההיתרי והרשיונות מפרים אותם ופוגעים באופן קשה בחיות הבר, מבלי לחשוש להיתפס ולהיענש.

הקשר בין הסחר בחיות בר לבין הצייד: חיות בר רבות, כמו ציפורי הדררה והמינה, נצודות בישראל בשל הגדרתן כ"מין פולש" – מינים שהובאו לישראל לרוב על ידי האדם למטרת נוי ותחביב, ברחו או שוחררו לטבע, התרבו בו והחלו לשנות את פני הסביבה המקומית. למרות זאת, מדהים לראות שמדינת ישראל ממשיכה להתיר מדי שנה לייבא חיות בר שנמכרות לציבור, וכך מכשירה את הקרקע למינים הפולשים הבאים ולטענה שכדי להתמודד עמם צריך לצוד אותם. נדמה שיותר יעיל, מוסרי ופשוט לעצור באופן מוחלט את הסחר בחיות בר בישראל, שהוא גם הרסני מבחינה אקולוגית וגם אכזרי מאוד.

למרות עמדת המדינה – עדיין מותר לצוד חיות בר שנמצאות בסכנה: התקנות להגנת חיית הבר כוללות רשימה של חיות בר שמותר לצוד, גם ללא היתר מרשות הטבע והגנים, כלומר כאשר למעשה אין הצדקה לצוד אותן. עמדת המשרד להגנת הסביבה ורשות הטבע והגנים היא שיש לבטל רשימה זו, כך שצייד יבוצע רק בהיתר מהרשות. למרות זאת, הרשימה לא רק שלא מבוטלת, אלא ממשיכים להיכלל בה גם מינים שנמצאים בסכנת התמעטות חמורה.

העדר שקיפות והסתרת נתונים מהציבור: אין כמעט פרסומים אקטיביים מצד רשות הטבע והגנים של נתונים ומידע בנוגע לצייד בישראל. מעט הנתונים שניתנים מתבקשים במסגרת בקשות חופש מידע, וגם אז נעשים נסיונות הסתרה ומזעור של היקף המידע שנמסר, שמועבר לעיתים רק לאחר התערבות של בתי המשפט.